

Lausunto

12.05.2025

Asia: VN/24284/2023

Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä koskien rajat ylittävää pääsyä sähköiseen todistusaineistoon (E-evidence-asetus ja -direktiivi)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

Olemme pitäneet jo E-evidence-asetuksen ja -direktiivin valmistelun aikaan suomalaisyritysten kannatta kaikkein tärkeimpänä huolehtia tehokkaasta notifikaatiomekanismista kieltäytymisperusteineen sekä tähän liittyvästä kotimaan viranomaisten tuesta pyynnön kohteena oleville yrityksille. Tämä edellyttää mm. täytäntöönpanoviranomaisen vahvaa roolia ja riittäviä resursseja. Pyyntöihin vastaamisesta ei myöskään saisi aiheutua palveluntarjoajille merkittävää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Asetusehdotuksen neuvotteluissa myös Suomi piti tärkeänä sitä, että henkilötietojen suojasta ja muiden perusoikeuksien asianmukaisesta turvaamisesta huolehditaan ja että valtioiden täysivaltaisuus otetaan huomioon. Lopulta Suomi äänesti asetusehdotuksen lopullista hyväksymistä vastaan, mutta Suomen varauksellisesta kannasta huolimatta asetus ja direktiivi hyväksyttiin lopullisessa muodossaan. Äänestämisen yhteydessä antamansa lausuman mukaan Suomi piti asetuksen mukaista notifikaatiomekanismia kieltäytymisperusteineen riittämättömänä.

Mitä tulee työryhmämietinnössä kansallisesta toimeenpanosta esitettyyn, yhdyimme jo annetussa FiCom ry:n lausunnossa esitettyihin näkökohtiin ja painotamme tarkemmin FiCom ry:n lausuntoon viitaten erityisesti seuraavia näkökohtia:

Traficomille varmistettava riittävät resurssit huolehtia myös uusista lakisäätteisistä tehtävistään

Esityksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto Traficom toimisi direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna keskusviranomaisena. Sen tehtävänä olisi varmistaa, että E-evidence-direktiiviä sovelletaan johdonmukaisella ja oikeasuhteisella tavalla. Uudet tehtävät edellyttävät riittäviä henkilöresursseja. Työryhmämuistiossa on arvioitu, että lähtökohtaisesti kyse olisi enimmillään pysyvistä parin henkilötyövuoden suuruisesta lisävaikutuksesta. On myös arvioitu, että tehostamalla viraston toimintaa on mahdollista saada tarvittavat henkilöresurssit.

Kannatamme esitystä Traficomien roolista, mutta kiinnitämme huomiota siihen, että sille on annettu muitakin uusia viranomaistehtäviä viimeisten vuosien aikana ja lisätehtäviä on myös tulossa. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjausten mukaisesti uudet tehtävät hoidetaan pääsääntöisesti luopumalla olemassa olevista tehtävistä tai tehostamalla nykyisten hoitamista. Traficomilla on oltava riittävät resurssit hoitaa kaikkia lakisäätteisiä tehtäviään. Erityisesti kannamme huolta sellaisista tehtävistä, joissa riittämätön panostus johtaisi siihen, että soveltamisalaan kuuluvat yritykset eivät saisi riittävää viranomaistukea silloin, kun ne sitä tarvitsevat. Nyt puheena olevat tehtävät ovat juuri sellaisia.

E-evidence-asetus sisältää uudenlaista sääntelyä ja erityisesti uusia velvollisuuksia palveluntarjoajille. Asetuksen 10 artiklan 4 kohdan mukaisissa hätätapauksissa palveluntarjoajien tulisi pystyä toimimaan viimeistään kahdeksan tunnin kuluessa esittämismääräystä koskevan EPOC-todistuksen vastaanottamisesta. Määräaika on erittäin tiukka, ja se voi käytännössä tarkoittaa ympärivuorokautisen päivystysjärjestelmän luomista palveluntarjoajan tai sitä edustavien tahojen toiminnassa. Asetuksen ja direktiivin edellyttämien tarvittavien resurssien osalta kyse on jatkuvasta toiminnasta, joka vaatii palveluntarjoajilta pysyviä resursseja.

Helsingin kärjäoikeus E-evidence-asetuksen 8, 10 ja 12 artikloissa tarkoitetuksi täytäntöönpanoviranomaiseksi

Työryhmämietinnön mukaan Helsingin kärjäoikeus toimisi Suomessa keskistetyksi toimivaltaisena täytäntöönpanoviranomaisena 8 artiklaan liittyvien eurooppalaisten esittämismääräysten osalta. Kannatamme esitystä. Viitattujen artiklojen tarkoittamissa asioissa on luontevaa ja tarkoituksenmukaista, että täytäntöönpanoviranomaisena toimii nimenomaan tuomioistuimien eikä poliisi. Tämä on tärkeää erityisesti perusoikeuksien suojan toteutumisen näkökulmasta, kuten työryhmämietinnössäkkin on todettu.

Seuraamusmaksujen oltava kohtuullisia ja oikeudenmukaisessa suhteessa rikkomuksen laatuun

Työryhmämietinnössä esitetään, että sekä E-evidence-asetuksen että -direktiivin tietyjen tehtävien laiminlyönnistä määrättäisiin seuraamusmaksu asetuksen ja direktiivin mukaisesti. Asetuksessa säädettyjen tehtävien laiminlyöntien osalta oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu olisi vähintään 10 000 euroa ja enintään kaksi prosenttia palveluntarjoajan edellisen tilikauden

maailmanlaajuisesta vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu olisi vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa. Direktiivissä säädettyjen tehtävien laiminlyöntien osalta palveluntarjoajalle määrättävä seuraamusmaksu olisi vähintään 1 000 euroa ja enintään 100 000 euroa. Seuraamusmaksu voitaisiin kuitenkin tiettyjen kriteerien täytyessä jättää määräämättä.

Pidämme hyvänä, että seuraamusmaksu perustuisi yksittäistapauksissa kokonaisharkintaan. Kuten viittaamassamme FiCom ry:n lausunnossakin on todettu, seuraamusmaksun suuruuden määräämisessä on kansallista liikkumavaraa. Asetuksen rikkomisesta tai sen velvoitteiden laiminlyönnistä määrättävän seuraamusmaksun 10 000 euron alaraja on kuitenkin liian korkea, kun sitä verrataan muuhun vastaavaan sääntelyyn tai kansainvälisesti, ja sitä tulisi laskea. Esitetty 10 000 euron alaraja on liian korkea, verrattiinpa sitä direktiivin seuraamusmaksun alarajaan tai esimerkiksi datahallinta-asetuksen seuraamusmaksun alarajaan tai TCO-lain seuraamusmaksun alarajaan. Ruotsissa vastaavien sekä E-evidence-asetuksen että -direktiivin velvoitteiden laiminlyönneistä seuraavien seuraamusmaksujen alaraja olisi 10 000 kruunua eli alle 1 000 euroa.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Yrityslainsäädäntö

Juho Mäki-Lohiluoma

johtaja

Rajamäki Markku
Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Yrityslainsäädäntö